

หัก 3 บาท
ขยายวัน
อัตโนมัติ 30 วัน
สำหรับผู้ใช้บริการ
ระบบเติมเงิน

ไม่ต้องกลัววันใช้งานหมด ด้วยบริการหักเงินอัตโนมัติ
3 บาท* ขยายวันใช้งานได้ 30 วัน ต่อเนื่องสูงสุด 6 รอบ

เริ่มตั้งแต่วันที่
14 พฤษภาคม 2569 เป็นต้นไป

ค่าธรรมเนียมจะมีข้อความแจ้งเตือนก่อนหักเงินทุกครั้ง
หากไม่ต้องการขยายวันอัตโนมัติ

สามารถแจ้งกับค่าธรรมเนียมได้ตามช่องทางที่กำหนด

* ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

กสทช. เอ็นบีที

Call Center 1200

สศช.ชง4แผนคุมดาต้าเซนเตอร์ และเปิดพื้นที่'ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย'

กรุงเทพธุรกิจ • “สภาพัฒน์” หนุนจัดสมดุล “ดาต้าเซนเตอร์” 4 ด้าน และเปิดพื้นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความเห็นหลังลงทุนพุ่ง 7.28 แสนล้าน เปิดแล้ว 42 แห่ง นายกฯ เตรียมตั้ง “เอกนิต” ประธานบอร์ดดาต้าเซนเตอร์ ตั้งเกณฑ์ไฟฟ้า-น้ำ ป้องกันกระทบครัวเรือน ย้ำต้องสร้างประโยชน์ หนุนเศรษฐกิจระยะยาว ชูโมเดลหลายประเทศ หาทางออกลงทุนร่วมกับสมดุลเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

การลงทุนด้านดาต้าเซนเตอร์ทั่วโลกเพิ่มขึ้นเร็ว เริ่มเกิดข้อกังวลผลกระทบความสมดุลทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้หลายประเทศออกหลักเกณฑ์ควบคุม

ขณะที่ในไทยมีกิจการดาต้าเซนเตอร์เปิดเชิงพาณิชย์ 42 แห่ง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยกิจการดาต้าเซนเตอร์และคลาวด์เซอร์วิส ขอรับการส่งเสริมการลงทุน 36 โครงการ มูลค่า 728,000 ล้านบาท แต่ไทยยังไม่มีหน่วยงานหลัก กำกับดูแลตั้งแต่ต้นจนจบ และไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมลักษณะเฉพาะดาต้าเซนเตอร์

อ่านต่อหน้า 4

ต่อจากหน้า 1

สศช.ชงแผน

นายดนุชา พิชยนันท์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เปิดเผยว่า แนวทางการกำกับดูแลและการส่งเสริมการลงทุน ธุรกิจดาต้าเซนเตอร์ขณะนี้ สศช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการประกอบกิจการดาต้าเซนเตอร์ ได้เสนอเตรียมความพร้อมการประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การลงทุน

ขณะนี้ได้ทำหนังสือเสนอแต่งตั้ง

ประธานคณะกรรมการนโยบายฯ โดยมีนายเอกนิต นิตยภัทรประภา รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธาน เพื่อเสนอนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี

“กลไกการพิจารณาอนุญาต ปัจจุบันกระจายและขาดการนิยามว่าอยู่ประเภทอุตสาหกรรมหรือภาคธุรกิจปกติ จึงทำให้มีความหลากหลายในการตั้งสถานประกอบการ เช่น การกักขังเชื้ออาคารเก่าย่านถนนพระราม 9 เพื่อปรับปรุงเป็นดาต้าเซนเตอร์”

อีกทั้งผู้ประกอบการบางส่วนไม่ต้องการสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) จะเสี่ยงขอใบอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

นายดนุชากล่าวว่า ธุรกิจดาต้าเซนเตอร์เป็นธุรกิจใช้ไฟฟ้าและน้ำสูงมาก ซึ่งจะกระทบธุรกิจอื่นและภาคครัวเรือน โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรน้ำที่เป็นความท้าทาย และแก้ไขยากกว่าการขาดแคลนไฟฟ้า ซึ่ง สศช.จะหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลงทุนสูง 6.7 ล้านล้านดอลลาร์

นางสาววรรณ พลิกามิน รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) แถลงรายงานภาวะสังคมระบุว่า

ทิศทางอุตสาหกรรมปี 2568-2573 ทั่วโลก ลงทุนสะสมดาต้าเซนเตอร์ 6.7 ล้านล้านดอลลาร์ โดยเอเชียแปซิฟิกมีสัดส่วนต้องการ 34% ของโลก

รวมทั้งห่วงโซ่อุปทานระดับโลก แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1.ต้นน้ำ คือ ผู้ให้บริการไฟฟ้า ที่ดินงานก่อสร้าง และผู้ผลิตฮาร์ดแวร์ อุปกรณ์เซมิคอนดักเตอร์ หน่วยประมวลผล

2.กลางน้ำ คือผู้ให้บริการระบบคลาวด์ทั้ง Private และ Public Cloud รวมถึงการให้เช่าพื้นที่วางเซิร์ฟเวอร์

3.ปลายน้ำ คือกลุ่มลูกค้าผู้ใช้งานจริง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มไอที และโทรคมนาคม 38% ภาคการเงิน และประกันภัย 26%ภาครัฐ 15%และภาคพลังงาน/สาธารณสุข 9%

เปิดข้อดีลงทุนดาต้าเซนเตอร์

นางสาววรรณวรรณ กล่าวว่า การลงทุนดาต้าเซนเตอร์สร้างผลเชิงบวกต่อเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ในสหรัฐช่วยจ้างงานเพิ่ม 3.5% ค่าจ้างรวมเติบโต 5% และจำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น 4.7%

ขณะที่เขตเลาดอน (Loudoun County) รัฐเวอร์จิเนีย ขยายพื้นที่ดาต้าเซนเตอร์เพิ่มเป็น 13 ล้านตารางฟุต สร้างรายได้ภาษีท้องถิ่น 890 ล้านดอลลาร์ต่อปี โดยมีต้นทุนท้องถิ่นต่ำมากเพียง 0.04% ต่อรายได้ภาษี 1 ดอลลาร์ ซึ่งต่ำกว่าธุรกิจทั่วไปที่เฉลี่ย 0.25% ทำให้ภาคนี้ดึงดูดไปพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปรับปรุงถนน 1,000 ล้านดอลลาร์ และสร้างโรงเรียนใหม่ 36 แห่ง

ทั้งนี้ อีกด้านดาต้าเซนเตอร์ขนาดใหญ่กระทบสิ่งแวดล้อมสูง เพราะกินไฟฟ้าเทียบเท่าบ้านเรือน 80,000 หลัง โดยในไอร์แลนด์ ดาต้าเซนเตอร์ใช้ไฟฟ้าสัดส่วน 21% ของไฟฟ้าทั้งประเทศในปี 2566

ขณะแง่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมีข้อจำกัด เช่น ในสวีเดน ดาต้าเซนเตอร์ของ Meta ณ เมือง ลูเลโอ (Luleå) ท้องถิ่นได้ประโยชน์ บางส่วน เช่น งานก่อสร้างและการพัฒนาที่ดิน ขณะที่สิทธิในเทคโนโลยีหลักเป็นของบริษัทต่างชาติและไม่ถ่ายทอดสู่ท้องถิ่น

เปิดโมเดลสร้างสมดุลลงทุน

ทั้งนี้ การสร้างการเติบโตอย่างสมดุลของดาต้าเซนเตอร์ หลายประเทศจึงริเริ่มมาตรการเข้มงวด เช่น

1.สหภาพยุโรป (EU) จัดทำฐานข้อมูลกลาง บังคับผู้ให้บริการ รายงานการใช้ไฟฟ้าและทรัพยากรน้ำ พร้อมทำร่างเกณฑ์มาตรฐานประสิทธิภาพพลังงาน

2.สิงคโปร์ ระบุบ่อนุ้ตีสร้างชั่วคราวปี 2562-2565 ก่อนเปิดลงทุน ภายใต้ Green Data Centre Roadmap บังคับใช้พลังงานสะอาดอย่างน้อย 50% และแสดงประโยชน์ต่อเศรษฐกิจประเทศ

3.มาเลเซีย ที่รัฐสลังงอร์ บังคับใช้ Local content ไม่น้อยกว่า 30% ขณะที่รัฐยะโฮร์จำกัด

อนุ้ตีสร้างดาต้าเซนเตอร์ระดับ Tier 3 และ Tier 4 เพื่อลดการใช้

4 ข้อเสนอจัดสมดุลดาต้าเซนเตอร์

ทั้งนี้ สศช.มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรม ดาต้าเซนเตอร์ และสร้างมูลค่าเพิ่ม 4 ข้อสำคัญ ได้แก่

1.เร่งพัฒนาระบบกำกับดูแล จัดตั้งหน่วยงานหลักในการประสานงานและติดตามโครงการนำระบบประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) มาประเมิน ก่อนก่อสร้างควบคุมรักษาคุณภาพ เฉพาะให้สอดคล้องดาต้าเซนเตอร์

2.ดึงดูดไทยสู่ห่วงโซ่มูลค่า โดยกำหนดสัดส่วนการใช้วัสดุ สินค้าบริการและแรงงานในประเทศ (Local content) สนับสนุน การจับคู่ธุรกิจ ยกระดับมาตรฐาน และเร่งพัฒนาทักษะแรงงานให้ตรง เป้าอุตสาหกรรม

3.เปิดพื้นที่การมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่ร่วมวางแผนและประเมิน ก่อนอนุมัติโครงการ พร้อมวาง กรอบการติดตามและมาตรการ เยียวยาผลกระทบ

4.เพิ่มประสิทธิภาพใช้ทรัพยากร ส่งเสริมเพิ่มสัดส่วนพลังงานหมุนเวียน นำเทคโนโลยีลดใช้ ไฟฟ้าและน้ำมาบังคับใช้ รวมถึง รายงานข้อมูลใช้พลังงานและน้ำ ที่ชัดเจน

ข้อพิพาทเรื่องสถานะทำให้องค์กรเดินต่อไปไม่ได้ ใครควรชี้ขาดในองค์กรอิสระ?

กรุงเทพธุรกิจ
บทความพิเศษ
● JeeZTaZ ผู้สนใจ
ด้านนโยบายดิจิทัล
การกำกับดูแล และเทคโนโลยี

วันที่ 20 ส.ค.2569 การประชุมคณะกรรมการ
กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช.
ไม่สามารถเปิดประชุมได้อีกครั้ง นี่เป็นครั้งที่ 6
ติดต่อกัน วาระ 136 เรื่องต้องเลื่อนออกไป
ในจำนวนนี้ 52 วาระมีกรอบเวลาตามกฎหมาย
หากเป็นการประชุมล่มเพียงครั้งหรือสองครั้ง

เหตุการณ์นี้อาจถูกมองว่าเป็นปัญหามายใน
องค์กร แต่เมื่อเกิดขึ้นติดต่อกันถึง 6 ครั้ง
คำถามอาจไม่ใช่เพียงว่า “ทำไมกรรมการ
จึงไม่เข้าประชุม” หากแต่คือเมื่อเกิดข้อพิพาท
เรื่องสถานะของผู้ดำรงตำแหน่ง และระบบ
กฎหมายยังให้คำตอบสุดท้ายไม่ได้ องค์กร
ของรัฐจะเดินหน้าต่อไปอย่างไร? เมื่อทุกฝ่าย
ต่างอ้าง “ความชอบด้วยกฎหมาย”

สถานการณ์ปัจจุบันเกิดขึ้นหลัง
คณะกรรมการสรรหากรรมการ กสทช. มี
คำวินิจฉัยเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของ
ประธาน กสทช. จากการณีการปฏิบัติหน้าที่
แพทย์และได้รับคำตอบแทนจากโรงพยาบาล
ของรัฐ กรรมการ กสทช. บางส่วนเห็นว่า
คำวินิจฉัยดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาต่อสถานะ
ของประธาน และการเข้าร่วมประชุมภายใต้
การทำหน้าที่ประธานอาจก่อให้เกิดความ
เสี่ยงทางกฎหมาย

ในอีกด้านหนึ่ง ประธาน กสทช. ยืนยันว่า
ตนยังมีหน้าที่ต้องปฏิบัติจนกว่ากระบวนการ
ให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายจะเสร็จสิ้น
พร้อมใช้สิทธิทางศาลโต้แย้งคำวินิจฉัย
ดังกล่าว ความน่าสนใจของสถานการณ์นี้
จึงอยู่ที่ตรงที่ ทุกฝ่ายต่างอ้างกฎหมายเพื่อ

รองรับการกระทำของตน เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัย
สุดท้าย ความเห็นทางกฎหมายที่แตกต่างกัน
จึงไม่ได้อยู่เพียงในเอกสารหรือข้อโต้แย้ง
แต่กำลังส่งผลโดยตรงต่อความสามารถ
ในการทำงานขององค์กร

● 136 วาระ คือราคาของความไม่แน่นอน
เมื่อองค์กรประชุมไม่ครบ ทุกเรื่องต้อง
เลื่อนออกไป วาระเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ
เฉพาะกับกรรมการ กสทช. แต่อาจเกี่ยวข้องกับ
ผู้ประกอบการ การใช้คลื่นความถี่
โทรคมนาคม วิทยุ โทรทัศน์ ดาวเทียม
การคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนโครงสร้าง
พื้นฐานด้านการสื่อสารของประเทศ

ดังนั้น ไม่ว่าท้ายที่สุดฝ่ายใดจะได้รับ
การยืนยันว่ามีความเห็นทางกฎหมายถูกต้อง
สิ่งหนึ่งได้เกิดขึ้นแล้ว ต้นทุนของความ
ไม่แน่นอนทางกฎหมายถูกส่งต่อจากคุณ
ไปยังบุคคลที่ไม่ได้เป็นคู่กรณี นี่คือการจุดที่
ข้อพิพาทเรื่องสถานะของบุคคลเปลี่ยนเป็น
ปัญหาสาธารณะ

เพราะรัฐไม่เพียงมีหน้าที่ให้คำตอบว่า
ใครถูกหรือผิด แต่ยังทำหน้าที่ทำให้ภารกิจ
สาธารณะสามารถดำเนินต่อไปได้ในระหว่างที่
คำตอบนั้นยังมาไม่ถึง

● สิ่งชี้ขาด อาจไม่ใช่ “คำตอบสุดท้าย”

แต่คือ “คำตอบระหว่างทาง”

เราอาจคุ้นเคยกับการคิดว่าเมื่อมีข้อพิพาท
ทางกฎหมายก็ต้องรอให้ศาลหรือกระบวนการ
ที่มีอำนาจเป็นผู้วินิจฉัย หลักการดังกล่าวไม่ผิด
แต่ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อ ระยะเวลาที่ใช้เพื่อให้
ได้คำตอบสุดท้าย ยาวกว่าระยะเวลาที่องค์กร
สามารถหยุดทำงานได้ นี่ทำให้เกิดคำถามใหม่
ที่สำคัญกว่าการถามว่าใครถูกหรือใครผิด

ระหว่างที่สถานะยังไม่ยุติ ใครควร
ทำหน้าที่ประธานการประชุม? วาระใดเป็น
ภารกิจจำเป็นที่ควรเดินหน้าต่อ? วาระใด
สามารถรอคำวินิจฉัยได้? และหากองค์กรประชุม
ไม่ครบติดต่อกันจนกระทบต่อภารกิจตาม
กฎหมาย จะมีกลไกใดรักษาความต่อเนื่อง
ขององค์กร?

นี่คือแนวคิดเรื่อง institutional
continuity การออกแบบให้สถาบันสามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แม้บุคคลบางคนหรือ
สถานะบางตำแหน่งกำลังอยู่ระหว่างข้อพิพาท
ประเด็นสำคัญจึงไม่ใช่การลดทอนความเป็น
อิสระขององค์กร ตรงกันข้ามการมีกติกาที่
ชัดเจนสำหรับช่วงวิกฤติ อาจเป็นสิ่งที่ช่วย
ปกป้องความเป็นอิสระขององค์กรจาก
แรงกดดันภายนอกเสียด้วยซ้ำ

● แล้วใครควรเป็นผู้ชี้ขาด?

องค์กรอิสระย่อมต้องได้รับการคุ้มครองจากการแทรกแซงทางการเมือง ดังนั้นคำตอบคงไม่ใช่การเปิดช่องให้ฝ่ายการเมืองเข้ามาตัดสินว่า ใครควรมีอำนาจหรือใครควรหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามดุลพินิจ แต่ความเป็นอิสระก็ไมควรมีความหมายว่า เมื่อเกิดข้อพิพาทภายในแล้ว องค์กรต้องหยุดทำงานจนกว่าจะมีคำตอบสุดท้าย

สิ่งที่ประเทศไทยอาจต้องคิดถึงจึงไม่ใช่ “ใครควรมีอำนาจเหนือองค์กรอิสระ?” แต่คือ “ใครควรมีอำนาจให้คำตอบระหว่างทาง เพื่อรักษาการทำงานขององค์กร โดยไม่เข้าไปตัดสินผลของคดีแทนกระบวนการยุติธรรม?”

กลไกดังกล่าวอาจอยู่ในรูปกระบวนการพิจารณาเร่งด่วนของศาลหรือกติกากำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับกรณีเกิดข้อพิพาทเรื่องสถานะ เช่น การกำหนดผู้ทำหน้าที่ประธานชั่วคราว การแยกวาระจำเป็นที่ต้องดำเนินการหรือการกำหนดขั้นตอนเฉพาะเมื่อองค์กรประชุมไม่สามารถเกิดขึ้นติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง

รายละเอียดสามารถออกแบบได้หลายแบบ แต่หลักการสำคัญมีเพียงอย่างเดียว **ข้อพิพาทของบุคคลไม่ควรสามารถหยุดภารกิจของสถาบันได้โดยไม่มีทางออก** จากคำถามว่า “ใครถูก” สู่คำถามว่า “ใครทำให้ประเทศเดินต่อไป”

ท้ายที่สุด กระบวนการตามกฎหมายย่อมต้องให้คำตอบว่า บุคคลใดมีสถานะอย่างไร และการดำเนินการใดชอบด้วย

กฎหมาย แต่ระหว่างที่คำตอบนั้นยังมาไม่ถึง รัฐก็มีอีกหน้าที่หนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน คือ การทำให้สถาบันยังสามารถทำหน้าที่ของมันได้ หากข้อพิพาทเรื่องสถานะของบุคคลหนึ่งคนสามารถทำให้การประชุมขององค์กรกำกับดูแลระดับชาติไม่สามารถเกิดขึ้นได้ติดต่อกันถึง 6 ครั้ง

ปัญหาอาจไม่ได้อยู่ที่ “คน” เพียงอย่างเดียว แต่อาจอยู่ที่ระบบยังไม่มีทางออก เมื่อคนในระบบเห็นกฎหมายต่างกัน บทเรียนจากเหตุการณ์ครั้งนี้จึงอาจไม่ใช่เรื่องว่าใครควรชนะหรือแพ้ในข้อพิพาท แต่คือการทำให้กฎหมายสามารถตอบคำถามสองเรื่องพร้อมกันได้

เรื่องแรก - ใครมีสถานะที่ชอบด้วยกฎหมาย และ เรื่องที่สอง - **ระหว่างที่คำตอบของเรื่องแรกยังไม่มา ใครจะทำให้ภารกิจของรัฐเดินต่อไป** เพราะท้ายที่สุด ประชาชนอาจไม่ได้สนใจว่าใครชนะข้อพิพาททางกฎหมายมากเท่ากับคำถามง่ายๆ ว่า **ระหว่างที่ทุกฝ่ายกำลังพิสูจน์ว่าใครถูก ใครกำลังทำให้ประเทศเดินต่อไป?**

หมายเหตุ: บทความนี้มุ่งวิเคราะห์ประเด็นเชิงระบบเกี่ยวกับความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระในระหว่างที่เกิดข้อพิพาททางกฎหมายมิได้มุ่งวินิจฉัยคุณสมบัติ ความรับผิดชอบ หรือความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำของบุคคลใด ซึ่งยังอยู่ในกระบวนการตามกฎหมาย

Speak Up
ศิลปะแห่งการไม่ยอมจำนน
> 22

เปิ้ล - จาริณี เมธิกุล กับผลงาน 150 ภาพวาดใบหน้า ในนิทรรศการ 'SPEAK UP - ไม่ยอมจำนน'

Speak Up

ศิลปะแห่งการไม่ยอมจำนน

คุณจ่ายค่ารถเมล์ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง และรถไฟฟ้าวันละเท่าไร สำหรับใครบางคน ในเมืองใหญ่ที่ต้องต่อรถถึง 5 ทอดเพื่อไปทำงาน พวกเขาต้องสูญเสียเงินค่าเดินทาง สูงถึง 250 บาทต่อวัน จากรายได้ขั้นต่ำเพียงวันละ 600 บาท ชำร่ายเมื่อกลับถึงห้องเช่าเล็กๆ ยังต้องเผชิญกับบิลค่าไฟมหาโหดหน่วยละ 15 บาท ที่ทำให้เงินเก็บแทบไม่เหลือ

บุญเชิด เข้มเงิน กับผลงานภาพวาดชาร์โคลจากการรับฟังปัญหาผู้บริโภคผ่าน ‘สภาองค์กรของผู้บริโภค’

เรื่อง : วลัยรัช สุภากร

ภาพ : ธัญญ์ณพัฒน์ วสุกาญจน์
กรุงเทพธุรกิจ

ไม่ใช่แค่เรื่องเล่าชวนหดหู แต่เป็นความจริงที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคไทยในปัจจุบัน ทว่า แทนที่จะจบลงด้วยการบ่นระบายในโลกออนไลน์อย่างไร้จุดหมาย วันหนึ่งเรื่องราวความทุกข์ร้อนเหล่านั้นแปรเปลี่ยนเป็น “อาวุธทางศิลปะ” ผ่านนิทรรศการ **Speak Up - ไม่ยอมจำนน** หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ที่ซึ่งลายเส้นชาร์โคล (Charcoal) อันทรงพลังของ **บุญเชิด เข้มเงิน** และภาพพอร์เทรตสีสันนูนโดดเด่นของ **คนธรรมดา 150 ชีวิต** ของ **เปิ้ล - จาริณี เมธิกุล** จะมาตะโกนบอกเราว่า “ผู้บริโภคต้องไม่ยอมจำนนอีกต่อไป”

ตัวตนสองศิลปิน

บุญเชิด เข้มเงิน เป็นนักวาด Storyboard (สตอรี่บอร์ด) การวางแผนลำดับของภาพหรือฉากต่างๆ ผู้ยังคงยึดมั่นในการวาดภาพด้วยมือ ซึ่งในปัจจุบันเป็นทักษะที่หายากมากในประเทศไทย เพราะสตูดิโอส่วนใหญ่หันไปใช้ AI หรือวาดในคอมพิวเตอร์กันเกือบหมดแล้ว

จาริณี เมธิกุล ลูกศิษย์ศิลปะที่ครุฑ (ม.ล.จิราธร จิระประวัติ) ให้กำลังใจการวาดภาพพอร์เทรต (ภาพเหมือนบุคคล) ว่า “ไม่ต้องสวย ไม่ต้องเหมือนก็ได้ เอาที่เบิ้ลวาดแล้วมีความสุข” และได้รับเกียรติจาก **เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์** ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ.2554 เป็นประธานกล่าวเปิดนิทรรศการศิลปะครั้งแรกในชีวิตให้เมื่อปี 2567

จุดเปลี่ยนจาก ‘โม้สัมภาษณ์’ สู่ ‘พู่กันและถ่านชาร์โคล’

เปิ้ล-จาริณี ให้สัมภาษณ์ว่า นอกจากทำงานศิลปะยังทำหน้าที่ผลิตคอนเทนต์และรายการออนไลน์ให้กับ **สภาองค์กรของผู้บริโภค** มานานกว่า 4 ปี พบว่าการอธิบายปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภคผ่านรูปแบบรายการสนทนาเชิงวิเคราะห์เข้มข้น (Hard Talk) มีข้อจำกัดในการเข้าถึงประชาชนทั่วไป เนื่องจากคนส่วนใหญ่ไม่ชอบเสพเนื้อหาเคร่งเครียด

ในฐานะครีเอทีฟ จึงคิดหาทางเลือกใหม่ด้วยการนำศิลปินมาวาดรูปและเล่าเรื่องราวความเดือดร้อนในเชิงศิลปะ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและต่อสู้เพื่อสิทธิผู้บริโภคอีกทางหนึ่ง

ปีนี้ ‘สภาองค์กรของผู้บริโภค’ กำลังขับเคลื่อนการแก้ปัญหาหลักใน 4 ประเด็น คือ ปัญหาสายสื่อสารรกรุงรัง, ขนส่งสาธารณะราคาแพง, ค่าไฟหอพักมหาโหด

ภาพวาดภัยเงียบจากแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย หนึ่งในผลงานภาพวาดชาร์โคลของ บุญเชิด เข็มเงิน

และการฟ้องร้องแพลตฟอร์ม Facebook

“เบิ้ลได้เชิญ พี่เชิด (บุญเชิด เข็มเงิน) นักวาดสตอรี่บอร์ดด้วยมือที่หาตัวจับยากในปัจจุบันมาร่วมงาน พี่เชิดใช้งานชาร์โคลเพียงแห่งเดียวตีความปัญหาเชิงนโยบายที่ซับซ้อนให้ออกมาเป็นภาพสัญลักษณ์เชิงศิลปะที่ทรงพลัง เช่น ภาพ ‘สับเลือดสับเนื้อ’ แทนชนสงฆ์ฐานะร่ำรวยหรือภาพ ‘สุสานสายสื่อสาร’ เพราะทำให้มีคนตาย” จาริณีกล่าวและว่า ส่วนตัวเธอรับหน้าที่สัมภาษณ์ผู้เดือดร้อนใน 4 ประเด็นดังกล่าวผ่านวิดีโอคอล

ระหว่างที่ผู้ร้องเรียนเล่าเรื่องราวความทุกข์ร้อนอย่างตั้งใจ ใบหน้าเหล่านั้นเต็มไปด้วยพลังความรู้สึกที่น่าสนใจ จาริณีจึงทั้งนั่งฟังและนั่งสังเกตภาพพอร์ตเรตใบหน้าของพวกเขาสดๆ หน้าจอคอมพิวเตอร์ลงบนกระดาษรีไซเคิล และกลัวจะลืมว่าแต่ละคนพูดเรื่องอะไร จึงได้เขียนถ้อยคำบอกเล่าจริงของพวกเขาซ้อนลงไปบนภาพวาดด้วย ท้ายที่สุดเธอได้วาดภาพใบหน้าคนธรรมดาและบุคคลสาธารณะรวมทั้งสิ้น 150 ภาพในสไลด์ของเธอเอง

ส่วนลายมือที่อ่านยากในภาพ จาริณีเปรียบเสมือนเสียงของประชาชนที่ปกติมักจะยากในการส่งเสียงให้ผู้มีอำนาจได้ยิน

เดิมที ภาพวาดทั้งหมดของเบิ้ลและบุญเชิดได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้ถ่ายทำในรายการโทรทัศน์เท่านั้น โดยไม่ได้คาดหวังว่าจะนำมาจัดแสดงนิทรรศการ

“แต่เพราะผลงานของพี่เชิดสวยงามและมีพลังมากเบิ้ลจึงชวนพี่เชิดมาร่วมจัดงานนิทรรศการและนำไอเดียนี้ไปเสนอต่อพี่สารี (สารี อ๋องสมหวัง) เลขาธิการสำนักงานสภาองค์กรของผู้บริโภค ซึ่งพี่สารีเห็นชอบในทันทีและผลักดันให้เกิดการ

ติดต่อกับหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เพื่อเปิดพื้นที่แสดงผลงาน” จาริณีกล่าวถึงที่มาของนิทรรศการ Speak Up - ไม่ยอมจำนน

แนวคิดหลักของนิทรรศการขับเคลื่อนด้วยวลี “ไม่ยอมจำนน” ซึ่งเป็นคำที่จาริณีได้ยินจาก สารี อ๋องสมหวัง มาตลอด 4-5 ปี ว่าผู้บริโภคต้องมีอำนาจต่อรองและไม่ยอมจำนนต่อความไม่เป็นธรรม นำมาสู่ชื่อนิทรรศการ “Speak Up - ไม่ยอมจำนน” ที่ต้องการกระตุ้นให้คนธรรมดาที่เคยเงียบเสียงลุกขึ้นมาส่งเสียงและทำบางสิ่งบางอย่างเมื่อเจอความอยุติธรรม ภายใต้ความเชื่อที่ว่า “ร้องเรียน 1 ครั้ง ดีกว่าบ่น 1,000 ครั้ง” เพราะหากเราบ่นแต่ไม่ทำอะไร การเปลี่ยนแปลงก็ไม่มีวันเกิดขึ้น

4 บาทแด่ร่วมสมัยของผู้บริโภคไทย

ลองจินตนาการถึงการตื่นเช้ามาเปิดระเบียงห้องพักชั้นสองแล้วพบชุด สายสื่อสาร สีดำทะมึนขยุกขยิกพาดกองเข้ามาเกือบถึงตัวบ้านอย่างน่าหวาดเสียว หากถูกชาวต่างชาติถ่ายรูปไปโพสต์โซเชียลบนโซเชียลมีเดียในฐานะแสนที่แปลกตาของเมืองไทย แต่เบื้องหลังกลับแฝงไปด้วยโคกนาฏกรรมของผู้บริโภคโซเชียล ภาพสเก็ตช์ชาร์โคลสีดำทะมึนรูป “สุสานสายไฟ” ที่มีผู้คนห้อยแขวนอย่างไร้ชีวิตของศิลปินบุญเชิด

จึงไม่ใช่แค่ภาพจินตนาการฝันร้ายเกินจริง แต่คือเครื่องเตือนสติอันทรงพลัง หากผู้บริโภคยังเลือกที่จะเงียบและไม่ยอมจำนนให้กับความทุกข์ของ “สายมรณะ” ห้องถนนในเมืองไทยก็อาจกลายเป็นสุสานของคนธรรมดาคนต่อไปได้ทุกเมื่อ

สำหรับนักศึกษาหรือคนทำงานหาเช้ากินค่ำ “บ้านเช่าหรือหอพัก” ควรเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการพักผ่อนหลังผ่านวันอันเหน็ดเหนื่อย ทว่าความจริงที่ผู้บริโภค

จำนวนมากต้องเผชิญ คือการถูกขูดรีดค่าสาธารณูปโภค ที่บวกเพิ่มตามใจชอบของผู้ประกอบการ

นิทรรศการนี้บอกเล่าเรื่องราวของนักศึกษาคนหนึ่ง ที่ต้องเผชิญกับ **ค่าไฟหอพัก** อัตราสูงถึงหน่วยละ 15 บาท จนทำให้ยอดบิลค่าไฟเฉพาะในห้องเช่าเล็กๆ พุ่งสูงถึง 1,900 บาทต่อเดือน ทั้งที่ค่าเช่าห้องอยู่ที่ 4,000 บาท เท่านั้น

เมื่อพยายามทวงถามความเป็นธรรมจากเจ้าของหอ ค่าตอบที่ได้รับกลับมาก็คือความเย็นชาว่า “ถ้าอยู่ไม่ได้ ก็ไม่ต้องอยู่” ความกลัวไม่มีที่ซุกหัวนอน ทำให้ผู้บริโภค ส่วนใหญ่เลือกที่จะ “เงียบ” และก้มหน้ายอมรับชะตากรรม บางรายแก้ปัญหาด้วยการย้ายหอพักหนีค่าไฟแพง มาแล้วถึง 12 ครั้งในชีวิต

บางคนเล่าว่าแทบไม่ได้เปิดเครื่องปรับอากาศเลย แต่กลับต้องจ่ายค่าไฟเกือบ 1,000 บาทต่อเดือน อย่างไม่ทราบสาเหตุ

ทั้งนี้ในความเป็นจริง ผู้ประกอบการซื้อไฟจากการไฟฟ้ามาในราคาเพียงหน่วยละประมาณ 4 บาท แต่กลับนำมาโขกสับขายต่อให้ลูกบ้านสูงถึงหน่วยละ 10-15 บาท

อีกหนึ่งฝันร้ายร่วมสมัยของผู้บริโภคยุคดิจิทัล คือภัยเงียบจาก **แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย** ยอดนิยม อย่าง Facebook หลายคนคงคุ้นเคยกับคำสารภาพ สุดซึ้งใจอย่าง “เจ็บไม่จำ” ที่ชื่อของออนไลน์แล้วโดนโกง

ซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนเกิดคำถามค้างคาใจทำไมผู้บริโภค ยุคนี้ต้องกลายมาเป็นนักสืบเอกชน คอยสืบประวัติ ร้านค้าทุกครั้งก่อนจะกดสั่งซื้อของเพียงชิ้นเดียว

ความเจ็บปวดนี้ถูกถ่ายทอดอย่างแสนส้น ผ่านปลายฟุ้งกันซาร์โคล บุญเชิดวาดภาพ มาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก กำลังจับไม้จับมือกับเหล่าผีร้ายเพื่อ เชิญชวนให้มาซื้อพื้นที่โฆษณา จนกลายเป็นสโลแกน ตลกร้ายว่า “ยินดีต้อนรับการซื้อของกับผี” สะท้อน ภาพแพลตฟอร์มที่เปิดทางให้มีฉ้อโกงและบัญชีม้า เข้ามาหลอกลวงประชาชนอย่างง่ายดายเพียงแค่ว่า ยอมจ่ายเงินค่าโฆษณาหรือไม่

ขณะที่ **ค่าการเดินทางขนส่งสาธารณะ** สะท้อน ผ่านชีวิตจริงของคนกรุงเทพฯ ที่ต้องแบกรับค่าเดินทาง ต่อรถสูงถึง 250 บาทต่อวัน เป็นภาระที่หนักหนาสาหัส เมื่อเทียบกับค่าแรงวันละ 600 บาท และต่างจังหวัด กลับกลายเป็นพื้นที่ “ไร้ทางเลือก” เพราะไม่มีระบบ ขนส่งสาธารณะพื้นฐาน ผู้บริโภคที่อยากเรียกร้องสิทธิ ยังต้องยอมจำนนและหวาดหวั่นว่าจะมีปัญหา กับผู้มีอิทธิพลเดิม

4 บาทแผล 4 แนวทางแก้ไข

สภาองค์กรของผู้บริโภค ระบุว่าเหยื่อจำนวนมาก ของ **สายสื่อสาร** มักเลือกที่จะเงียบและเจ็บตัวฟรีไว้

เพียงสิทธิ์ประกันสังคมรักษาตัวเอง เพราะหลงเข้าใจผิด ไปเองว่า “ฉันเป็นคนขี้อร่อยไม่ระวังจนชนสายไฟเอง” ทั้งที่ในแง่ของสิทธิผู้บริโภค สายทุกเส้นบนเสาไฟ ไม่ว่าจะมีสัญญาณหรืออยู่ในสถานะ ‘สายตาย’ ล้วนระบุตัวเจ้าของสายได้ และผู้รับใบอนุญาตพาดสาย เหล่านั้นต้องชดใช้ค่าเสียหายทั้งหมด

จารึกนี้กล่าวหาว่าปัญหานี้คาราคาซังส่วนหนึ่งเพราะ โครงสร้างที่ทับซ้อน คนทั่วไปมักไปร้องเรียนกับการ ไฟฟ้า ที่ทำหน้าที่เพียงให้เสาเสาดูแต่ผู้คุมกฎตัวจริง ของสายสื่อสารชั้นล่างกลับคือ คณะกรรมการกิจการ กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ (กสทช.)

เรื่อง **ค่าไฟ** ในแงกฎหมาย ไฟฟ้าถือเป็นทรัพย์สิน ของประเทศ มีเพียงรัฐเท่านั้นที่มีสิทธิ์ขายไฟ ผู้ประกอบการหอพักไม่มีสิทธิ์บวกกำไรขายต่อเอง ซึ่งกฎหมายควบคุมฉบับนี้มีโทษปรับสูงถึง 200,000 บาท ทว่าที่ผ่านมามาตรการของสำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) กลับไม่ถูกบังคับใช้อย่าง จริงจังในทางปฏิบัติ

‘สภาองค์กรของผู้บริโภค’ จึงต้องเข้ามาทำหน้าที่ รวบรวมข้อมูลความเดือดร้อนจากเครือข่ายทั่วประเทศ เพื่อส่งแรงกระตุ้นและกดดันให้ สคบ. ลูกขึ้นมา บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดเพื่อปกป้องประชาชน

เช่นเดียวกับ **การถูกหลอกซื้อของออนไลน์** ครั้งนี้ ‘สภาองค์กรของผู้บริโภค’ เลือกไม่ปล่อยผ่านและ ลูกขึ้นมาทำในสิ่งที่ไม่มีใครคาดคิด ด้วยการยื่นฟ้องร้อง บริษัท Facebook ถือเป็นประเทศแรกในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่กล้าเปิดศึกกับแพลตฟอร์ม ระดับโลกเพื่อเรียกร้องค่าชดเชยเยียวยาให้กับผู้เสียหายชาวไทยเป็นมูลค่ากว่า 80 ล้านบาท นำตัวแทนเหยื่อ ผู้เสียหายจริง 7-8 คนร่วมฟ้องร้องเป็นคดีตัวอย่าง ยื่น 4 ข้อเสนอให้ยักษ์ใหญ่ไอทีต้องรับผิดชอบ โดย ได้แย่งข้ออ้างเดิมๆ ของแพลตฟอร์มที่ว่า “ไม่รู้เห็นกับการฉ้อโกงหรือบัญชีม้า” ในเมื่อเป็นผู้รับเงินค่าโฆษณา โดยตรง จะอ้างไม่รู้ไม่ได้ และต้องมีระบบจัดการข้อมูล ความปลอดภัยที่โปร่งใสเพื่อไม่ให้ผู้บริโภคไทย ตกเป็นเหยื่ออีกต่อไป

ประเด็น **ค่าเดินทางขนส่งสาธารณะ** อันแสนสาหัส ในกรุงเทพฯ สภาองค์กรฯ กำลังขับเคลื่อนนโยบาย “ตัวร่วม 40 บาท” เมื่อเทียบกับค่าแรงขั้นต่ำใน เมืองหลวง

นิทรรศการ **Speak Up - ไม่ยอมจำนน** เข้าชมได้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย วันนีถึง 30 สิงหาคม 2569 ณ ห้องนิทรรศการ 3 ชั้น 3 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่ง กรุงเทพมหานคร (ปิดทุกวันจันทร์)